

MEMBRUM V.

De Annis.

Annus in iure nostro spatio 365. dierum circumscribitur. *L. 134. ff. de V. S. L. 51. §. 2. ff. ad L. Aquil. L. 4. §. 5. de stat. lib.* Licet ergo sex horæ insuper a Mathematicis superaddantur ad complementum anni, in iure tamen illæ non attenduntur, sed sufficit lapsus tot dierum, nisi quod in anno intercalari, sive bissextili, 6. illæ horæ ex quatuor annis connumeratæ, diem efficiant, licet revera illa dies intercalatus, seu bissextum, cum præcedente pro eodem die in iure habeatur. *vid. L. 98. ff. de V. S.* Cæterum annus in iure vel continuus est, vel utilis; in illo omnes, in hoc vero illi tantum dies computantur, quibus experiundi licentia fuit. *L. 14. §. 2. ff. quod met. caus.* Quem annum utilem ob difficilem computandi rationem in quadriennium continuum mutavit Imperator in *L. ult. C. de temp. in integr. restit.*

DE UNO ANNO.

Præscriptiones unius anni numero multæ sunt, quas speciali tractatu collegit Quintilianus Mandosius *Tr. de Casibus annalibus.* Pertinent huc:

1. Omnes actiones prætorix poenales, sicut etiam rei persecutorix, quæ contra jus Civile dantur, imo & ædilitix, quæ omnes sunt annales. *vid. supr. Sect. 3. Ax. 2. §. 3.*

2. Bonorum possessio intra annum petenda a Parentibus & liberis. *§. 4. Inst. de bon. possess. L. 5. §. 8. C. qui admitt. ad bon. poss.*

3. Mulier per annum maritum lugere debet. *L. 2. C. de secund. nupt. nec antea ad secunda vota transire potest, sub poena infamix. L. 8. ff. de bis qui not. infam. Nov. 117. c. 11.*

4. In *L. Aquil.* ex primo capite æstimatur damnum, quanti res anno retro computato plurimi fuit. *§. 9. Instit. ad L. Aquil. L. 21. ff. eod.*

5. Testamentum iure militari conditum, post missionem intra annum valet. *§. 3. Inst. de test. milit. L. 38. ff. eod.*

6. Qui

6. Qui Reipubl. causa abfuit, ille reversus, anni habet vacationem a nova tutela suscipienda. §. 2. *Instit. de excus. Tut.* qui annus ex die, ex quo redire potuit, computandus. *L. 4. ff. de Vacat. & excus. Muner.* Nec hoc tantum in tutela obtinet, sed & aliis muneribus publicis.

7. Si delinquentis fugitivi bona a fisco annotata, si ille intra annum non veniat, Fisco vindicantur. *L. 2. C. de Requirend. Reis.*

8. Si quis ex primo decreto missus in bona debitoris, tollitur illa immisio, si debitor intra annum veniat, alias sequitur immisio, ex secundo decreto. *L. 8. §. penult. C. de prescript. 30. ann. Auth. Ei qui jurat. C. de bonis auct. Jud. poss.* quod annale tempus etiam in aliis casibus obtinet, ubi propter contumaciam facta immisio, conf. *L. 18. C. de Decur.*

9. Fatale justificandæ appellationis tempus anni est. *Auth. Ei qui appellat. C. de temp. appellat.*

10. Maritus soluto matrimonio dotem in rebus mobilibus vel quantitate, e. gr. pecunia consistentem, per annum adhuc retinere potest. *L. un. §. 7. C. de rei uxor. act.*

11. Si matrimonium ultra biennium non subsisterit, exceptio non numeratæ dotis intra annum adhuc opponi poterit, per *Nov. 100. c. 1. L. fin. C. de tot. caut. non num.*

12. Heres intra annum monitus a iudice, si non impleat voluntatem defuncti, privatur hereditate, per *Nov. 1. c. 1. & Auth. Hoc amplius. C. de fideicom.*

13. Heredi absenti annus conceditur ad conficiendum inventarium. *L. 22. §. 3. C. de Jur. deliber.*

14. Filius, qui dixit, se nolle adire hereditatem maternam, intra annum pœnitere, & eam adire potest. *L. 6. §. 1. ff. ad Scutum Tertull.*

15. Si viduæ legatum relictum, si ad secunda vota non transferit, post annum demum illud petere potest, præstata cautione Mutiana. *Nov. 22. c. 43. & 44. Auth. cui relictum. C. de in dict. viduit. tollend.*

16. Proximus agnatus, si pupillo intra annum non petat tuto-

tutorem, a successione ejus excluditur. *L. Sciant. 10. C. de Legit. Herod.* Idem in matre tutorem intra annum non petente, si filius impubes decedat. *§. 6. 7. ad Sct. Tertull.*

17. Feudum alienatum intra annum ex jure protimiseos revocari potest. *2. Feud. 26. §. Titius.*

18. Possessio feudi pro vasallo præsumtionem investituræ facit, si per annum, sciente domino, in possessione manserit vasallus. *1. Feud. 26. §. ult.*

19. Feudum Gastaldix transacto anno potest auferri. *2. Feud. 1. pr. nisi expresse ad longius tempus concessum.*

20. Si a domino vasallus in jus vocatus, & propter contumaciam dominus in feudum immisus, vasallus, si intra annum veniat, bona sua recipit. *2. feud. 22. pr.*

21. Pretium frumenti quotannis statuendum, quo facto, si quis illo anno carius vendidisset, tanquam violator pacis habebatur. *2. feud. 27. §. 4.* Quod hodie male non observatur.

22. Actor, si mota actione litem non prosequatur, & tribus Edictis citatus non compareat, tunc annus est expectandus, intra quem si iterum non compareat, judex cognitio rei allegationibus, in causa pronunciare potest. *Nov. 112. c. 3. §. 2. Auth. qui semel. C. quomod. & quand. Judex.*

23. Qui ex militibus aulicis a tempore finiti commeatus ultra annum abest, decem sequentibus postponitur. *L. 2. §. 3. C. de Commeat. vid. supra membr. 4. n. 97. & infra n. 64.*

24. Episcopus non ultra annum a sua Ecclesia abesse debet, alias si citatus non appareat, alius in ejus locum surrogatur. *Nov. 6. c. 2.*

25. Milites, si intra annum ex publicis horreis annonas accipere recusant, postea illæ fisco accrescunt, per *L. 6. C. de erog. mill. ann.*

26. Judex Ecclesiasticus, si vel favore, vel pretio corruptus male judicaverit, per annum suspendendus *c. 1. §.* Si quis autem *de Rejud. in 6to.*

27. Qui in servitutem revocandus, juratorix cautioni com-

committitur,
iterum rati-
28. Alleg-
L. 2. C. de Na-
29. Qui se
intra annum h-
30. Servi-
30 intra annu-
31. c. 3, trien-
31. Qui
ann penes
L. Jul. pecu-
32. Si
vel Nosoco-
Nov. 111. c. 1.
33. Pat-
C. de Adv. di-
34. Tut-
offici debent
N. Et &c.
35. Ex Le-
igitur. L. 2. ff.
36. Si si
tradatur, tun-
titi. L. 27. §.
nisi est.
37. Quan-
desin, circa ta-
guum annum
§. Si dom-
clesia, ut terram
xerit, post ann-
Catholicus occu-
manic.

committitur, & si postea intra annum se non sistat, in servitutem iterum trahendus. *L. 1. §. 2. C. de assert. toll.*

28. Allegans naufragium intra annum hoc probare debet. *L. 2. C. de Naufrag.*

29. Qui se a peræquatore in assignando censu gravatum dicit, intra annum hoc demonstrare debet. *L. 5. C. de Cens.*

30. Servus ignorante domino clericatum assumens, a domino intra annum revocari potest, *Nov. 123. c. 17.* sed postea in *Nov. 123. c. 35.* triennium hoc casu statutum, ut & in *Nov. 5. c. 2.*

31. Qui ex rationibus publicis residuam pecuniam per annum penes se retinet, tenetur *L. Julia de residuis. L. 9. §. 6. ff. ad L. Jul. pecul.*

32. Si testator exstructionem domus sacræ e. gr. Xenodochii vel Nosocomii, heredi injunxerit, intra annum hoc expediendum. *Nov. 131. c. 10.*

33. Patroni fisci Romæ singulis annis constituebantur. *L. 10. C. de Adv. div. Jud.*

34. Tutores hodie singulis annis rationes reddere, imo & offerre debent, *Reform. Polit. de Ann. 1577. Tit. 32. §. Item: das Er &c.*

35. Ex Lege Julia repetundarum contra heredes intra annum agitur. *L. 2. ff. ad L. Jul. repet.*

36. Si servus alienetur cum peculio, vel postea sine peculio tradatur, tunc venditor poterat intra annum de peculio conveniri. *L. 27. §. 2. ff. de pecul. add. tit. ff. quando actio de peculio annalis est.*

37. Quando Status Imperii alterum de facto sua possessione dejecit, citra tamen violationem pacis publicæ, res coram Austregis intra annum decidenda. *O. C. p. 2. tit. 8. §. 14.*

38. Si dominus temporalis requisitus, & admonitus ab ecclesia, ut terram suam purget ab hereticis, is tamen hoc neglexerit, post annum a tempore monitionis elapsam, ipsius terra Catholicis occupanda relinquitur. *Auth. si vero C. de Hæret. & manich.*

39. Debitor, qui creditori alium debitorem fraudulenter delegat, intra annum utilem convenitur, sed in quantum facere potest. *L. ult. de revoc. bis que in fraud. cred.*

40. Si filiusfam. pecuniam mutuam studiorum vel legationis causa acceperit ad necessarios sumtus, pater etiam post mortem filii tenetur, sed anno utili. *L. 5. C. ad Sct. Maced.*

DE ANNO ET DIE.

41. Jure Lubecensi hoc tempus ad præscriptionem fere indistincte sufficit. Anno enim & die non tantum res sine vitio possessæ præscribuntur, sed & si furtivæ illæ fuerint, vel per spoliū ablatae, modo possessor hoc ignoraverit. *Jus Lubec. P. 1. Tit. 8. Art. 1.* Præsentia tamen illius, cujus res est, exigitur.

42. Pariter de Jure Lubec. liberi separati, si in separatione enormissime læsi sint, intra annum & diem eam retractare possunt. *vid. Mey. ad Jus Lubec. P. 2. Tit. 2. art. 23. n. 64.*

43. Porro, si ædificium in mei præjudicium exstructum, post annum & diem agere non licet. *d. Tit. 8. art. 2.*

44. Ulterius, si actionem contra possessorem immobilium quis movere velit, intra annum & diem hoc facere debet, nisi extra provinciam fuerit, ubi hoc tempus a die scientiæ computandum. *Jus Lubec. P. 3. Tit. 6. art. 3.*

45. Evictio rei venditæ etiam intra annum & diem illo jure præstanda. *Tit. 8. art. 2.*

46. Jure feudali intra annum & diem a tempore mutationis domini vel vasalli petenda est renovatio investituræ. *2. feud. 24. 40. § 52. vid. Exam. J. F. c. 17. Qu. 12.*

47. Jure Saxon. frequens est anni & diei præscriptio. Vocabulum tamen diei hic latius capitur, quam de jure Lubecensi, dum dies hic 6. septimanas & 3. dies continet, & hoc tempore apud Saxones præscribuntur. (1.) res mobiles *Carpz. P. 2. C. 3. def. 3. n. 7.* (2.) Jus retractus, *Berlich. dec. 118.* licet *Carpz. P. 2. C. 32. def. 4.* in Saxonia in retractu tantum annum civilem obtinere velit, non additis 6. septimanis. (3.) Res expeditoriæ & gerada. *Carpz. P. 2. C. 3. d. 12.*

DE ANNO ET MENSE.

48. Jure feudali miles renovationem investituræ intra annum & mensem petere debet. *1. feud. 22.*

DE BIENNIO.

49. Biennio præscribitur exceptioni non numeratæ pecuniæ. *L. 14. C. de non num. pecun.*

50. Actio doli biennio expirat. *L. 8. C. de dol. mal.*

51. In Emphyteusi Ecclesiastica, si canon intra biennium non solvatur, ea amittitur, per *Nov. 7. c. 3.*

52. Conductor intra biennium pensionem non solvens, poterit expelli. *L. 54. §. 1. ff. Locati.*

53. Conductor, si absens sit, nec pensiones solvat, lapso biennio, potest dominus res locatas aperire, & quæ ibi ex bonis conductoris reperiuntur, in inventarium redigere, si elapsum sit biennium. *L. 56. ff. locat.*

54. Mulier, si pro alio intercesserit, & post biennium consensum repetat, non juvatur Scto Vellej. *Nov. 61. L. 22. C. ad Sct. Vell.* quia interim satis deliberasse videtur.

55. Ager desertus, & ab alio occupatus, post biennium a domino repeti non potest. *L. 8. C. de omni agr. deser.* intra biennium quidem poterat, sed non nisi refusis impensis.

56. Immissio quorundam creditorum prodest etiam non immisis; si illi, qui in eadem provincia sunt, intra biennium veniant, debita sua probent, & immisis impensas refundant. *L. fin. C. de bon. auct. Jud. poss.*

57. Instantia seu Processus in causa criminali intra biennium finiiri debet. *L. Properandum 13. C. de Judic. L. ult. c. ut intra cert. temp. &c.*

58. Processus appellationis ad summum intra biennium finiendus. *Nov. 93. c. 1. Auth. ei, qui C. de temp. appell.*

59. Remedium supplicationis contra sententias intra biennium institui potest. *Nov. 119. c. 5. Auth. quæ supplicatio. C. de prec. Imper. offer. Junct. L. un. C. de Sent. Prætor.*

60. Quod in annis proximis faciendum, intra biennium expediendum. *L. 17. §. ult. ff. de Manumiss. test.*

61. Advocatus, qui ultra biennium sine com meatu a suo foro abest, amittit advocaturam. *L. ult. C. de Advoc. divers. Jud.* Quamvis hæc lex specialis esse videatur.

62. Qui ex militibus Palatinis per biennium abest, 20. sequentibus postponitur. *L. 3. C. de Com meat. vid. supr. n. 23.* Ergo pœna emanssonis erat postpositio.

63. Qui Patronus fisci in provinciis constitutus, hoc munus per biennium continuare debebat. *L. 12. §. 13. C. de Advoc. div. Jud. conf. n. 33.* Idem in defensore Civitatis *Novell. 15. in. epilog.*

64. Dominium rei oppignoratae creditor impetrare non poterat, nisi post denunciationem debitori factam, per biennium exspectasset, & postea venum exposuisset, quo facto, per rescriptum Principis dominium impetrare poterat, sed a tempore rescripti iterum biennium concedebatur debitori ad reluendum. *L. fin. C. de Jur. Dom. impetr.* Quæ ambages hodie non attenduntur. *Carpz. P. 1. C. 28. d. 139.*

65. Legatione, præsertim transmarina, functus, biennii habebat vacationem ab aliis muneribus *L. 3. C. de Legat. Conf. L. 7. ff. eod.*

66. Promissæ dotis usuræ solo biennii lapsu debentur, nisi terminus brevior præfinitus. *L. ult. §. præterea. 2. C. de jur. dot.* *Carpz. P. 2. C. 42. d. 14.*

67. Sponsus post contracta sponsalia, intra biennium tenetur consummare matrimonium, si in provincia præsens sit. *L. 2. C. de spons.* quod si non faciat, sponsa alii nubere potest.

68. Mulierem adulteram in monasterium detrusam, maritus intra biennium recipere poterat. Postea enim uxor tenebatur accipere habitum Monachorum, *Nov. 134. c. 10.* Hodie apud nos maritus, si condonare velit uxori, poterit eam quocunque tempore recipere.

DE TRIENNIO.

69. Sponsus extra Provinciam absens, per triennium expectandus. *L. 2. C. de Repud.*

70. In-

70. Instantia seu processus in causa civili triennio finiendus. *L. properandum. 13. §. 1. C. de Jud. vid. n. 57.*

71. Res mobiles triennio usucapiuntur. *pr. Inst. de usucap.*

72. In civili emphytevsi, si canon intra triennium non solvatur, amittitur emphytevsi. *L. 2. C. de Jur. Emphyt. vid. supr. n. 53.*

73. Vestigalia in triennium locanda. *L. 4. C. de Vect.*

74. Qui trium proxime præteritorum annorum Apochas seu quietantias ostendere potest, ille præsumitur etiam præcedentium annorum usuras solvisse. *L. 3. C. de apoch. publ.*

75. Causæ, in quibus contra fiscum pronunciatur, intra triennium retractari possunt. *L. un. C. de Sent. advers. fisc.*

76. Advocatus per triennium absens foro cadit, *L. 7. §. 2. C. de Adv. div. Jud. vid. supr. n. 61.*

77. Clerici propter falsum testimonium in causa civili triennio suspendendi, & monasterio mancipandi. *Nov. 123. cap. 20.*

78. Servus, qui in monasterium se contulit incio domino, intra triennium repeti potest. *Nov. 123. cap. 35.*

79. Per triennium mulier filium alere debet, secundum Glossam in *L. Nec. filium C. de patr. potest.*

80. Triennium expectandum, antequam de impotentia agere possit uxor. *Nov. 22. cap. 6.*

81. Heres legata alimenta, & triennio præstita, impostum etiam præstare tenetur. *L. 1. C. de fideicommiss.*

82. Triennio etiam usucapit Episcopus contra Episcopum nuper ad fidem conversum. *c. placuit. C. 15. qu. 3.*

83. Qui prædam ex naufragio diripuerunt, si liberi fuerint, in triennium debent relegari. *L. 4. §. 1. ff. de incend. ruin. naufr.*

DE QUADRIENNIUM.

84. Omnia, quæ olim anno utili, hodie quadriennio continuo præscribuntur. *L. ult. C. de temp. in integr. restit.* Quorum spectant restitutiones in integrum, & omnia remedia rescissoria vid. *supr. Sect. 3. Membr. 2. ax. 2.*

85. Bona fisco nunciata, sed neglecta, quadriennio præscribuntur. *L. 1. C. de quadrienn. præscript.*

86. Si res a Fisco vendita, emtor quidem statim securus est, ille vero, qui jus in re vendita præten dit, intra quadriennium contra fiscum agere, & regressum instituere potest. *§. fin. Instit. de Usucap. L. 3. C. de quadrienn. præscript.*

87. Quando aliqui creditores ex primo decreto immissi in bona debitoris, tunc reliqui creditores quoque admitti possunt, modo, si absentes fuerint, intra quadriennium veniant, & expensas restituant. *L. ult. C. de bon. auct. Jud. poss. vid. supr. n. 56.*

88. Uxor, si de marito, militia causa absente, per quadriennium nullum sospitatis nuncium acceperit, potest ad alia vota transire. *L. 7. C. de Repud.* Sed hoc mutatum per *Nov. 117. c. 11.* ubi maritum expectare debet, donec de morte certior facta.

89. Qui a militia palatina uel officio aulico per quadriennium abest, officium amittit. *L. 2. C. de comitat.*

90. Si divortium factum sit culpa mulieris, non potest illa ante quinquennium alii nubere, & interim subjicitur *L. Juliae*, perinde ac si divortium factum non sit. *L. 8. §. 4. C. de repud. Nov. 22.*

DE QUINQUENNIO.

91. Quinquennio præscribuntur omnes querelæ de inofficio, siue sint de testamento, siue de dote, siue de donatione, vid. *supr. Sect. 2. membr. 2. in fin.*

92. Quinquennio tollitur actio ex *SCto Syllaniano* de aperto occisi testamento, ante vindictam necem. *L. 13. ff. ad SCtum Syllan.*

93. Post quinquennium de statu defunctorum quaestio amplius moveri nequit. *tot. tit. ff. ne de stat. defunct.*

94. Sic quoque accusatio apostasiae post mortem quinquennio expirat. *L. 2. C. de Apost.*

95. Quinquennio præscribuntur delicta carnis, stupra & adulteria. vid. *supr. Sect. 3. membr. 2. Axiom. 5. n. 23.*

96. Qui aliquem ab hoste redemit, ille si pretium restituere

tuere neque
L. fin. C. de p
7. Co
ta. L. 1. p
de in causa
genit. nam c
crimen falsi
actio illa ex
98. C
solvendum
de Felig.
99.
quennio
lia affirm
Sed respo
100. C
nit, intra qu
101. Si
cubus, int
lor. cubic.
101. De
tro officio
tract. Judi
103. Ber
conditores fil
tatem. L. 1. §.
habent, etiam
pote possunt
ca alicui bona p
104. Res m
quennio inter
105. Ind
conceduntur

tuere nequeat, quinquennio operas loco lytri præstans, liberatur.

L. fin. C. de postlim. reuers.

97. Collusio post sententiam intra quinquennium detegenda. *L. 2. pr. ff. de Collus. deteg.* Agitur autem hic de collusione in causa status, seu causa liberali, ubi de libertate alicujus agitur, nam circa hanc collusionem hoc speciale est; alias enim, si crimen falsi concurrat, sine dubio 20. demum annis ex collusionem actio illa exspirabit.

98. Causa commissi vectigalis, si res illa, pro qua vectigal solvendum, non amplius existet, quinquennio exspirat. *L. 2. C. de Vectig.*

99. Crimen peculatus seu furtum pecuniæ publ. quinquennio finitur. *L. 7. ff. ad L. Jul. pecul.* quod de omni Lege Julia affirmandum videtur, ob *L. 29. §. 6. ff. ad L. Jul. de adult.* Sed responsionem vide supra *Sect. 3. membr. 2. num. 30. Axiom. 5.*

100. Oratorium, cujus ædificationem testator heredi injunxit, intra quinquennium perficiendum. *Nov. 131. c. 10.*

101. Si servus alicujus incscio domino factus Principis cubicularius, intra quinquennium repeti poterat. *L. 4. C. de præpos. Sacr. cubic.*

102. Donatio judici facta revocari nequit, si donator deposito officio per quinquennium tacuerit. *L. un. §. 1. C. de Contract. Judic.*

103. Beneficium separationis, quo creditores paterni contra creditores filii utuntur, quinquennio exspirat post aditam hereditatem. *L. 1. §. 13. ff. de Separat.* Creditores vero, qui hypothecam habent, etiam post quinquennium ex bonis paternis solutionem petere possunt. *Carpzov. Lib. 4. Resp. 18. num. 3.* Quia hypotheca afficit bona paterna perpetuo.

104. Res minoris alienatæ, adepta majorenitate, intra quinquennium revocari possunt. *L. ult. C. Si maj. fact.*

105. Induciæ moratoriæ regulariter ad quinquennium conceduntur, & eapropter appellantur quinquennel - Brieffe /
Ord.

Ord. Polit. de Anno 1548. Tit. von verstorbenen Rauff & Reuten.
Verum hic terminus non perpetuus est, sed arbitrarius.

106. Advocatus, qui ultra quinquennium cum com meatu abfuit, penitus e matricula advocatorum delendus. *L. ult. C. de Adv. div. jud.*

107. Studium juris quinquennio circumscriptum. Quod & olim in Camera præcise requirebatur, *Ord. Cam. P. 1. Tit. 3. §. 2.* Verum hodie non ita præcise ad annos, sed ad eruditionem respiciendum. *Regess. Imp. de ann. 1654. §. 28. Blum. in Proc. Cam. tit. 7. num. 37.*

DE SEPTEM ANNIS.

108. Septennio completo desinit esse aliquis infans, & sic post septimum annum contrahi sponsalia possunt. *L. 14. ff. de Spons.* ita tamen, ut adepta pubertate ratificatio subsequatur; & post illum annum aliquis hereditatem adire potest. *L. 18. pr. C. de Jur. delib.*

109. Juris Canon. studio septennium præfixum est. *Cap. cum ex eo. 34. de Election. in 6to.*

DE NOVEM ANNIS.

110. In praxi cautela esse solet, ne ultra novem annos extendatur locatio, quia si per 10. vel plures annos locatio extensa, conductor jus reale in illa re consequeretur ex sententia practicum, de quo vid. *cautel. contract. Sect. 2. c. 9. §. 6.*

DE DECEM ANNIS.

111. Decennio præscribuntur bona immobilia inter præfentes, *pr. Instit. de Usuc.* quod si interdum absens possessor fuerit, tot anni decennio adduntur, quot annis ex decennio absens fuerit, vel tempus absentiae pro dimidia tantum parte computandum, & si ita decennium completum, usucapio finita. *conf. Nov. 119. c. 8.*

112. Decennio præscribitur vindicationi rei immobilis, reliquisque actionibus realibus de ea competentibus. *vid. supr. Sect. 3. Membr. 2. Ax. 1.*

113. Si testator coram 3. testibus declaraverit, se nolle testamen-

stamentum valere, & ad hanc declarationem lapsus decennii accesserit, testamentum est sublatum. *L. 27. C. de Testam.*

114. Res minoris, titulo lucrativo alienata, adepta majoritate intra decennium revocari potest, si præsens sit minor. *L. ult. C. Si maj. fact. alien. fact.* vid. *supr. num. 104. § 139.*

115. Jus Nundinarum per non usum 10. annorum amittitur. *L. 1. ff. de Nund.* quod de non usu aliorum quoque Jurium, quæ nobis in alieno quæsita, intelligunt Dd. per *L. ult. C. de Servit.* modo occasio utendi adfuerit.

116. Rationes Reipubl. subscriptæ & expunctæ adversus heredem administratoris, ultra 10. annos retractari non possunt. *L. 13. §. fin. ff. de divers. temp. prescript.* Ipse autem administrator per 10. annos adhuc conveniri potest.

117. In loco studiorum nemo creditur habere domicilium, nisi decem annis transactis eo loco sedem sibi constituerit. *L. 2. C. de incol.*

118. De opere in flumine publico vel ripa exstructo, intra 10. annos de damno infecto cavendum. *L. 7. pr. ff. de damn. infect.*

119. In metallum damnati, si inutiles sint operi faciendo, & cognatos vel affines habeant, post decennium a Præside dimitti possunt. *L. 22. ff. de pæn.*

DE XII. ANNIS.

120. Hoc tempore completo, foeminae fiunt puberes, hinc desinunt esse sub tutela. *L. 1. C. quando Tut. vel. cur.* imò & tunc testandi & matrimonium contrahendi licentiam habent.

DE XIII. ANNIS.

121. Pubertas jure Saxonico ad recipiendam investituram est 13. annorum & 6. Septimanarum. *Lehn-Recht. c. 26. §. 1. Carpz. p. 2. c. 11. def. 9. in fin.*

DE XIV. ANNIS.

122. Hoc anno completo in masculis incipit pubertas *pr. Inst. quib. mod. tutel. in fin.* hinc pariter ibi habiles sunt ad te-

standum & matrimonium contrahendum; & hinc post annum hunc quaestio adulterii demum incipit. *L. 36. ff. de Adult.*

123. Tempus plenæ pubertatis est in fœminis 14. annorum *L. 14. §. 1. ff. de alim. legat.* quo casu ergo fœmina adoptare potest, de quo vid. *Inst. §. 10. de adopt.* eo casu 14. annis major debet esse adoptato. Imo hodie in criminalibus juxta constit. crim. fœmina ante annum 14. pro pubere non habetur, ut hinc hoc passu ejusdem juris sit cum masculino.

DE XV. ANNIS.

124. De opere publico exstructo tenetur ædificans usque ad 15. annos cavere. *L. 8. C. de oper. publ.* atque ita, qui Templum, Curiam, pontem aut alia ædificia publica exstruxit, ad 15. annos tantum conveniri potest, si forte interea temporis opus exstructum inconstans reperiatur.

125. Curialis Episcopus fieri non poterat, nisi per quindecim annos fuisset in Monasterio. *Nov. 123. cap. 1.*

DE XVI. ANNIS.

126. Annum 16. ætatis agens ad munus Sitioniæ, sive ad curam rei frumentariæ non est vocandus *L. 2. ff. de Vacat. mun.*

DE XVII. ANNIS.

127. Anno 17. completo quis postulare potest, per *L. 1. §. 3. ff. de postul. & procuratore §. 5. Inst. qui & ex quibus causis* quod ultimum procedit, si pars adversa de minorennitate non excipiat; & certe majus præjudicium subest in procuratore, quam Advocato: Ille enim omne negotium gerit, imo fit litis dominus, & sic si adhuc minor sit, periculosum est ipsum admittere, cum postea restitutionem petere possit. Advocatus vero tantum in jure instruit, & pro præsentate verba facit, periculo apud principalem remanente.

128. Minor impleto anno 17. testamento potest manumittere *§. ult. Inst. qui & ex quib. causis* quod mutatum in 14. annos, per *Nov. 119. cap. 2.*

DE

DE XIIX. ANNIS.

129. Plena pubertas est in masculis 18. annor. *L. 14. §. 1. ff. de alim. legat.* Hinc alimenta usque ad annos pubertatis legata, debentur usque ad annum 18. *d. l. 14.*

130. Qui adoptare vult, 18. annis major debet esse adoptato. *§. 4. Inst. de adopt. vid. n. 123.*

131. Filius, qui patrem captivum non redemit, exheredari potest, modo annum 17. excesserit. *Nov. 115. c. 3. §. 13.*

132. Fœmina veniam ætatis impetratura, 18. annorum esse debet. *L. 2. §. 1. C. de bis, qui ven. at at.*

133. Minor 18. annis non potest lector fieri. *Nov. 123. cap. 3.*

134. Sententia a iudice minori 18. annis lata, non valet. *L. 57. pr. ff. de Re Judic.*

135. Anno 18. volentibus partibus, alicui causa delegari potest. *c. 41. X. de offic. Jud. deleg.*

136. Princeps Elector ad electionem novi Imperatoris non admittitur, nisi post completos 18. annos *A. Bull. c. 7. §. 4.*

DE XX. ANNIS.

137. Rationes publicæ subscriptæ & expunctæ contra ipsum Administratorem intra 20. annos impugnari possunt. *L. 13. §. fin. ff. de div. temp. præscript. vid. supr. num. 116.*

138. Usucapio rerum immobilium inter absentes 20. ann. perficitur. *pr. Inst. de Usucap.*

139. Minores, si titulo lucrativo rem alienaverint, illam adepta majorenitate intra 20. annos repetere possunt, si absentes fuerint. *L. ult. C. si maj. fact. alien.*

140. Masculi 20. ætatis anno completo, veniam ætatis impetrare possunt. *l. 2. C. qui ven. at at.*

140. Criminalis persecutio delictorum 20. annis præscribitur. *L. 12. C. ad L. Corn. de fals. vid. supr. Sect. 3. Membr. 2. Ax. 5. sicut & reliquæ fiscales persecutionem, quibus brevius tempus non præfinitum. L. 13. pr. ff. de div. temp. præscript.*

142. Minor 20. annis in criminalibus testis esse non potest idoneus. *L. 20. ff. de test.*

143. Qui per 20. annos stipendia meruit, pro veterano habetur, & eorum privilegia consequitur. *L. 1. C. de excus. vet. L. ult. C. de his, qui non implet. stipend. sacramento soluti sunt.*

144. Qui per 20. annos publica professione cum laude functus (quod notanter additur in alleg. *L.*) dignitatem Comitivæ consequitur, & illustribus adscribitur *L. un. C. de profess. qui in urb. Constantin. docentes ex Lege Com. meruerunt.*

145. Minor 20. annis non aliter, quam vindicta manumittere potest, causa cognita. *§. 4. Inst. ex quib. caus. & c.*

146. Major 20. annis, si ad pretium participandum se venditari passus est, fit servus. *§. pen. Inst. de Jur. Person.*

147. Qui per 20. annos in possessione libertatis fuit, pro libero & cive Romano habendus, *L. 2. C. de. long. temp. praescript.*

148. Minor 20. annis non potest compelli, ut arbitrium in se recipiat. *L. 41. ff. de recept. arbitr.*

149. Post peractum annum vigesimum, quis potest delegari ad causas Ecclesiasticas *c. 41. X. de offic. pot. jud. deleg.*

DE XXI. ANNIS.

150. Vigesimo primo ætatis anno completo, in Saxonia incipit majorennitas.

DE XXV. ANNIS.

151. Tempus majorennitatis jure communi incipit ab anno 25. completo *pr. Inst. de Curat.* & tunc habilis quis est ad omnia munera publica suscipienda, & ad honores consequendos, ita tamen, ut in honoribus annus cœptus habeatur pro completo *L. 8. ff. de Mun. & honor.* sicut & hoc, quantum ad honores consequendos, singulare, quod singuli liberi pro singulis annis numerentur, ut adeo qui 22. annorum est, si tres libe-

liberos habeat, quoad honores consequendos æstimetur pro majorenni. *L. 2. ff. de Mun.*

152. Filia post 25. ætatis annum, si in corpus peccet vel invito patre marito indigno, libero tamen, nubat, a Patre exheredari nequit. *Nov. 115. §. 11.*

DE XXX. ANNIS.

153. Hoc tempore præscribuntur omnes actiones civiles ex contractu seu delicto oriundæ. *L. Sicut 3. C. de præscript. 30. Membr. 2. Ax. 2. & Membr. 3. Axiom. 1.*

154. Si venditor rei immobilis fuerit in m. f. Emtor vero in b. fide, 30. anni ad hujus rei usucapionem sunt necessarii. *Auth. mala fidei C. de præscript. long. temp. Nov. 119. cap. 1.*

155. Eligendus in Episcopum debet esse 30. annorum de Jur. Can. *Cap. cum in cunctis X. de elect.* quod ad exemplum ætatis Christi, & Joh. Baptistæ introductum *Can. Presbyter. dist. 78. conf. Gerhard. Loc. minist. Eccles. §. 185.*

156. Præscriptiones feudales omnes absolvuntur 30. annis. *vid. supr. Sect. 3. Membr. 3. Axiom. 5.*

157. Querela nullitatis 30. demum annis excluditur, etiam hodie, si nullitas sit insanabilis. *Rec. Imp. de A. 1654. §. 122.*

DE XXXI. ANNIS.

158. Annis 30. anno & die in Saxon. præscribuntur res immobiles, & reliqua, quæ Jur. Civ. 10. annis præscribebantur. *Carpz. lib. 1. Resp. 35. n. 12.*

DE XXXV. ANNIS.

159. Hoc tempus requirit Justinianus in illo, qui Episcopus eligi debebat. *Nov. 123. c. 1. §. 1.* Idem in Presbyteris, in Diaconis vero sufficit ætas 25. ann. *Nov. 123. cap. 13.*

DE XL. ANNIS.

160. Actio hypothecaria, si hypothecam possideat ipse debi-

debitor, durat per. 40. annos. *L. 7. §. 1. C. de prescript. 30. & 40. ann.*

161. Res fisco perfecte quæsitæ, non nisi 40. ann. præscribuntur. *L. omnes 4. C. de presc. 40. ann.* ubi hoc extenditur ad alias republ. & actiones, quibus speciale tempus non præfinitum.

162. Res Ecclesiæ immobiles & actiones hoc nomine competentes, per 40. ann. durant, *Auth. quas actiones C. de SS. Eccles.*

163. Pariter jus Patronatus contra Ecclesiam præscribitur 40. annis, vid. Brunnem. *de Jur. Eccles. lib. 2. c. 8. §. 8.*

164. Idem in præscribenda immunitate a decimis. *C. 1. de prescr. in 6to.*

165. Eadem præscriptio ex communi sententia obtinet etiam in rebus civitatis, vid. *supr. Sect. 3. Memb. 2. Axiom. 1. n. 6.*

166. Actiones per. L. C. perpetuantur usque ad 40. annos *L. fin. C. de prescript. 30. annor.*

167. Diaconissa esse non potest, nisi sit 40. annorum *Nov. 123. cap. 13.* licet Apostolus Paulus 60. annos exigat. *1. Tim. §. v. 9.*

DE L. ANNIS.

168. Quod alea perditum, vel alio lusu amissum, per 50. annos repeti potest. *L. fin. C. de Aleat.*

169. Ætas 50. ann. libertam excusat ab operis. *L. 35. ff. de oper. libert.*

170. Partus editus ex quinquagenaria, dicitur legitimus *L. 12. C. de legat. hered.*

171. A muneribus decurionatus nec sententia præsidis in perpetuum, nec anni 50. nec podagræ valetudo præstet excusationem. *L. 13. C. de Decur.*

172. Annus quinquagesimus olim apud Hebræos, ex Legge Mosaica vocabatur Jubilæus, quo recurrente omnia interim alienata, revertebantur ad priores dominos. *Levit. 25. v. 10. seqq.*

DE

DE LV. ANNIS.

173. Majores 55. annis invitati ad munera personalia vocari non possunt, *L. ult. C. qui etat. vel profess. excusf.*

DE LXX. ANNIS.

174. Aetas 70. annorum a Tutela excusat §. 13. *Inst. de excusf. Tut.*

DE XC. ANNIS.

175. Filius a petitione paternae hereditatis non nisi spatio 90. annorum excluditur. Habet enim triplex jus petendi successionem, quorum unumquodque 30. annos durat. (1) ut filius (2) ut legitimus seu agnatus (3) ut cognatus. *L. 1. §. 11. ff. de success. edict. Carpz. P. 3. c. 14. def. 30.*

DE C. ANNIS.

176. Res Ecclesiae olim 100. annis praescribentur, quod in 40. annos mutatum, excepta sola Ecclesia Romana, quae centenariam praescriptionem retinuit. *Auth. quas actiones C. de SS. Ecclesf.*

177. Res civitatis olim 100. annis praescribentur. *L. 23. C. de SS. Ecclesf.* quod communiter in 40. annos mutatum dicunt. *vid. supr. Sect. 3. Membr. 2. Ax. 1. n. 6.*

178. Ususfructus civitati relictus 100. annis expirat, quia hic terminus vitae longevi hominis. *L. 56. ff. de Usufr.*

179. Puerorum centum annorum meminit S. Scriptura *Esa. 56. v. 20.* quod repetitum Jure Canonico. *cap. 28. Caus. 2. qu. 7.*

TEMPUS IMMEMORIALE.

180. Hoc quidem communiter confunditur cum spatio 100. ann. sed male, cum longius se extendere memoria possit; quippe hic non admittuntur testes de auditu proprio tantum, sed

344 SECTIO IV. MEMBRUM V. DE ANNIS.

sed & de illis, quæ a majoribus audiverunt deponentes. vid. *Tr. de Jur. Sens. Diff. 8. c. 3.* Hoc vero tempore præscribuntur omnia, quæ alias non præscriptibilia, modo possideri, vel per modum privilegii in aliquem transferri possint. *Cap. sup. quibusdam 26. X. de V. S. Brunn. in Jur. Eccles. L. 2. c. 11. §. 8.* Et hinc res sacræ, bona domanalia & regalia tanto tempore acquiruntur; Quicquid enim per privilegium potest alteri concedi, illud potest tempore immemoriali acquiri. *Mey. Consf. 3. n. 37. & Consf. 63. n. 39.*

181. Jure Can. etiam immemoriale tempus allegans cum mala fide non præscribit *Cap. fin. X. de præscript.* Quod etiam usu & praxi in foro civili observari testatur *Mynsing. Cent. 4. Observ. n. 6,* purgat tamen illa præscriptio malæ fidei præsumptionem. *Mey. Consf. 3. n. 80.*

DE CCC. ANNIS.

182. Ad præscriptionem 300. annorum provocabat Jephtha contra Ammonitas *Jud. 11. v. 26.*

DE MILLE ANNIS.

183. Jus luendi pignoris ne mille quidem annis præscribitur. *Brunnem. Consf. 128. n. 31. & plures ibi citati.* Idem in rebus meræ facultatis, *Gail. lib. 2. Obsf. 128. n. 5.*

184. Mandatum Principis nec mille annis præscribitur. *L. 2. C. de diversf. Rescript. Vult. P. 1. Consf. Marp. 17. n. 48.*

SOLI DEO GLORIA.

INDEX.